

Súd: Krajský súd Trnava  
Spisová značka: 9Co/276/2013  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2712204476  
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2014  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová  
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2712204476.1

## Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený: Tomáš Kušnir, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: K. G., nar.XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/X, N., o zaplatenie 1.972 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 3C/200/2012-53 zo dňa 13. marca 2013 takto

### rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

### o d ō v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa rozhodol tak, že žalobu žalobcu zamietol. Určil, že zmluvná podmienka v článku II. bod 3 podľa ktorej sa splatné úroky a splatné poplatky dňom ich splatnosti, uvedené v základných podmienkach Zmluvy pripíšu k istine a stávajú sa jej súčasťou, obsiahnutá v Zmluve o splátkovom úvere veriteľa Slovenská sporiteľňa a.s., Suché Mýto 4, Bratislava, IČO: 00 151 653 v zmluve o splátkovom úvere zo dňa 14.9.2005 je neprijateľnou podmienkou a je neplatná. Súd určil, že zmluvné podmienky obsiahnuté v Zmluve o splátkovom úvere veriteľa Slovenská sporiteľňa a.s., Suché Mýto 4, Bratislava, IČO: 00 151 653 v zmluve o splátkovom úvere zo dňa 14.9.2005 v článku III/ splácanie úveru, úrokov a poplatkov/ v bodoch 1, 2, 3 a 4 v znení: Bod 1/ pohľadávku veriteľa z poskytnutého úveru tvorí istina, úroky z omeškania, všetky poplatky a náklady veriteľa spojené s úverom /ďalej len "Pohľadávka z Úveru/ je v časti "Všetky poplatky a náklady" podmienkou neprijateľnou a neplatnou; Bod 2/ Dlžník súhlasí, aby veriteľ vykonával inkaso z účtu uvedeného v Základných podmienkach zmluvy, a to vo výške a v termíne splátok podľa Základných podmienok zmluvy. Veriteľ je oprávnený zmeniť výšku splátky, ktorú inkasuje na základe súhlasu s inkasom tak, aby dohodnutá lehota splatnosti úveru bola dodržaná, a to v prípade, ak dôjde k zmene výšky poplatkov, prípadne k akejkoľvek skutočnosti, najmä omeškaniu so splácaním Pohľadávky z Úveru a s tým spojených poplatkov, ktorý má za následok predĺženie splatnosti Úveru, dlžník súhlasí so zmenou inkasovanej sumy a dlžník súhlasí, aby veriteľ vykonal inkaso z účtu v prípade omeškania so splácaním Pohľadávky z úveru, s ktorou je dlžník v omeškani; Bod 3/ splátky, ktoré dlžník uhradí, pred určeným časom plnenia nemajú vplyv na výpočet úrokov a Veriteľ ich eviduje ako predplatok a v prospech účtu veriteľa sa zaúčtujú ku dňu splátky a dlžník súhlasí s použitím vykonaných platieb na úhradu skôr splatných od najskôr splatného záväzku; Bod 4/ dlžník je povinný v prípade omeškania so splácaním pohľadávky z Úveru platiť úrok z omeškania vo výške určenej Veriteľom Zverejnením a dlžník súhlasí, že z došlých súm Veriteľ najskôr uhradí splatné Poplatky a náklady súvisiace s Úverom, úroky z omeškania, úroky a istinu, a to v tomto poradí, sú všetky podmienkami neprijateľnými a neplatnými. Súd určil, že zmluvná podmienka v článku V., bod 4 o dohode zmluvných strán, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, uvedená v Základných podmienkach Zmluvy o splátkovom úvere veriteľa Slovenská sporiteľňa a.s., Suché Mýto 4, Bratislava, IČO: 00 151 653, konkrétne uvedená v Zmluve o splátkovom úvere zo dňa 14.9.2005 je neprijateľnou podmienkou a je neplatná. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu - Slovenská sporiteľňa a.s., uzatvorila so žalovaným zmluvu o splátkovom úvere. Predmetnou zmluvou sa banka zaviazala žalovanému poskytnúť úver vo výške 24.000,- Sk s lehotou splatnosti do 20.8.2010 a žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnuté finančné prostriedky a zaplatiť úroky, pričom výška mesačnej splátky bola 663,- Sk. Súd mal za preukázanú existenciu úverovej zmluvy, pričom súd dospel k záveru, že právny vzťah medzi účastníkmi sa spravuje ustanoveniami Občianskeho zákonníka a právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Je nesporné, že právnym základom tohto záväzkového vzťahu je zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Nejedná sa iba o právnu úpravu osobitného typu úverovej zmluvy a teda o absolútny obchod podľa § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka, ale ide o právny predpis, upravujúci osobitný typ zmluvy vo všeobecnosti. Zmluvy o spotrebiteľských úveroch predstavujú samostatný druh súkromnoprávných zmlúv, a nie iba jeden špecifický druh zmluvy o úvere. Z úvodných ustanovení zák. č. 258/2001 Z.z. je zrejmé, že účelom spotrebiteľského úveru nie je upraviť vzťahy pri podnikaní medzi podnikateľskými subjektmi, ale naopak regulovať vzťahy pri využití produktov podnikania (tovarov a služieb) spotrebiteľmi. Spotrebiteľ je totiž fyzická osoba, ktorej bol spotrebiteľský úver poskytnutý na iný účel, ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 3 ods. 2 označeného zákona). Vzhľadom na takto zákonom zadefinovanú povahu jedného z účastníkov, nemožno konštatovať, že by malo ísť o obchodno-právny vzťah. Vzťah medzi poskytovateľom spotrebiteľského úveru a spotrebiteľom nespadá ani pod žiadnu situáciu, vymedzenú v ust. § 261 ods. 2, 3 Obchodného zákonníka. Preto nie je na mieste aplikovať na posudzovaný prípad ustanovenia Obchodného zákonníka. Z hľadiska posudzovaného prípadu je dôležitý aj legislatívny odkaz použitý v § 5 zák. č. 258/2001 Z.z., ktorý pre prípad odstúpenia od zmluvy odkazuje na § 48 Občianskeho zákonníka, teda nie na použitie ustanovení Obchodného zákonníka a pre všetky uvedené dôvody súd aplikoval na vzťah účastníkov konania predpisy občianskoprávne, najmä Občiansky zákonník, z neho ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, neplatnosti právnych úkonov, a tiež Obchodný zákonník, z neho ustanovenie § 497 o zmluve o úvere. Súd má za to, že ak sa ustanovuje v § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zákonná podmienka zákazu odchýlenia sa od predpisov občianskoprávných, voľnejšia úprava práv a povinností z úverového vzťahu v Obchodnom zákonníku by vyznievala v neprospech spotrebiteľa a bola by podľa § 52 ods. 2 OZ obchádzaním zákona a preto v zmysle § 39 OZ neplatná. Zmluvu o spotrebiteľskom úvere vyhodnotil ako platnú, uzavretú podľa § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase jej uzavretia v písomnej forme a obsahujúcej niektoré náležitosti podľa ustanovenia § 4 zákona č. 258/2001 Z. z. sumu, úroky, počet a termíny splátok istiny, iných poplatkov, meno a adresu spotrebiteľa, ročnú percentuálnu mieru nákladov. Súd dospel k záveru, že zmluva o úvere obsahuje v zmysle § 53 ods. 1 OZ ustanovenia, ktoré sú neprijateľnými podmienkami, spôsobujúcimi nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, v zmysle § 53 ods. 2 OZ na individuálne nedojednané, s ktorými mal síce spotrebiteľ možnosť sa pred podpísaním zmluvy sa oboznámiť, ale nemohol ovplyvniť ich obsah a keďže navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal opak, nemožno zmluvné ustanovenia v zmluve o úvere zo dňa 14.9.2005 považovať za individuálne dojednané. Za neprijateľné a teda neplatné vo výroku vyhlásil viaceré podmienky, pričom v odôvodnení tento svoj záver podrobne zdôvodnil. K určení, že zmluvná podmienka v článku V., bod 4 o dohode zmluvných strán, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, súd zastáva názor, že ide o neprijateľnú podmienku z dôvodu, že je ustanovením, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa a nebolo preukázané žalobcom, že podmienka bola individuálne so spotrebiteľom vyjednaná v zmysle § 53 ods. 3 OZ.

Súd dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 19.4.2011 vyhodnotil ako neplatnú a uznanie záväzku za neúčinné a v konaní na „dohodu“ neprihliadal. Z tvrdenia žalovanému mal súd preukázané, že žalobca žalovanému nevysvetlil, aký dlh uznáva a z čoho dlh pozostáva, teda či uznáva aj nejaké úroky, prípadne úroky z omeškania, neuviedol z čoho pozostáva príslušenstvo pohľadávky, aj keď zrejme pri postavení zmluvy o úvere na základe § 497 Obchodného zákonníka a výpisu z účtu sú v istine splátky aj úroky a sú zahrnuté aj do sumy 1614,06-eur. Údajná dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku je jej predkladateľom /dodávateľom/ formulovaná tak, že v príslušenstve pohľadávky podľa zmluvy bude príslušenstvo vyčíslené pri vystavení splátkového kalendára, resp. po zaplatení nákladov a istiny, a to napriek tomu, že podľa § 121 ods. 3 OZ do príslušenstva pohľadávky patria aj úroky a úroky z omeškania. Odporca tak mal uznať navrhovateľovi pohľadávku, ktorá ešte nebola splatná. Takto naformulovaný právny úkon ako prejav vôle, smerujúci k vzniku uznania záväzku je pre jeho neurčitost' podľa § 37 ods. 1 OZ neplatný. Zámer žalobcu dosiahnuť vymožitelnost' pohľadávky podpísaním dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku dňa

14.9.2011, súd vyhodnotil ako nekalú obchodnú praktiku, keď dospel k záveru, že pri podpísaní „Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku“ boli naplnené zákonné znaky inštitútu o nekalej obchodnej praktike a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane žalobcu a využitie takej obchodnej praktiky, ktoré podstatne narušilo ekonomické správanie sa žalovaného ako priemerného spotrebiteľa. Súd považuje za potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že samotná „Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku“ je vopred žalobcom vypracovaný štandardizovaný formulár, v ktorom je ním zakomponovaná aj formulácia o uznaní premlčaného dlhu. Právo nezalovaný spotrebiteľ nepozná. Vo veci to bolo aj preukázané výpoveďou žalovaného, ktorý nepozná a ani v čase podpísania uznania záväzku nevedel, aký právny význam má inštitút premlčania v občianskom práve. Súd ďalej zistil, že v „dohode“ nie je uvedená žiadna výška dohodnutej splátky. Praktiky žalobcu ohľadom uzatvárania dohôd, uvedených vo výpovedi žalovaného k uznaniu záväzku, dohodovania výšky splátok a kvázi dohodovaniu rozhodcovskej doložky, prípadne pristúpenia ďalšej osoby k dlhu dlžníka sú súdu známe aj z iných súdnych konaní, v ktorých ich žalovaní opísali zhodne ako žalovaný v tomto konaní. Súd má za to, že žalobca nepreukázal dohodu o výške splátok so žalovaným. Súd má za to, že ak nie je v „dohode“ uvedená výška splátky, nemohol nastať ani v dohode uvedený deň splatnosti. Dohoda o splatení záväzku nevznikla a žalovaný ňou nemôže byť viazaný. Uznanie záväzku žalovaného pre jeho nevedomosť o účinkoch premlčania nevyvoláva žiadne právne účinky.

Pre nedostatok odôvodnenia návrhu, iba odkazom na zmluvu o postúpení pohľadávok a odkazom na ustanovenia Obchodného zákonníka súd vyzval žalobcu na doplnenie návrhu výzvou zo dňa 28.9.2012. Súd požadoval bližšie špecifikovať dlžnú čiastku vo výške 1972,70 eura, uviesť, z čoho sa skladá istina 1614,06 eura /z dôvodu, že si žalovaný požičal iba 796,65-eura/, či suma 1614,06 eura obsahuje aj úrok z úveru a v akej výške a ako bol vypočítaný, aká úroková sadzba sa použila, ako bol vypočítaný úrok z omeškania vo výške 358,64 eura, teda z akej sumy, za aké obdobie, aká úroková sadzba sa pri výpočte použila, aké iné príslušenstvo tvorí istinu /poplatky, sankcie, pokuty/ a tiež kedy sa odporca dostal do omeškania. Súd požadoval doplniť návrh aj o skutočnosti, koľko splátok a v akej výške žalovaný celkovo uhradil a ako boli započítané. Súd požadoval aj listinné dôkazy na podporu svojich tvrdení, ako výpisy z účtu, sadzobník poplatkov, prehľady o platbách a podobne. Na výzvu žalobca reagoval tak, že zaslal súdu 02.11.2012 opätovne dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku z 19.4.2011 a požiadal o dlhšiu lehotu na predloženie prehľadu splátok. Výpis z účtu žalovaného bez bližšieho zdôvodnenia alebo vysvetlenia jednotlivých položiek výpisu bol súdu doručený 11.12.2012. Žalobca tvrdil, že istina, ktorú má povinnosť žalovaný zaplatiť je vo výške 1614,06 eura, ktorá je výsledkom vygenerovaným bankovým systémom Slovenskej sporiteľne. Iné zdôvodnenie, prečo žalovaný dlží práve na istine 1614,06 eura z návrhu a jeho doplnenia nevyplýva. Za zistenia, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje neprijateľné podmienky, ktoré nie sú pre spotrebiteľa záväzujúce a dodávateľ zaúčtoval žalovanému z jeho splátok aj platby na úrokoch z omeškania pričom neuviedol pri akej percentuálnej sadzbe za aké obdobie a z akej sumy bol v ten ktorý mesiac vyúčtovaný a odúčtoval mu zo splátok aj čiastky na poplatkoch pri pohyblivej mesačnej výške úroku a pri zosplatňovaní istiny spolu s poplatkom na konci mesiaca je výška istiny a úrokov, ktoré má dlžiť odporca z úverovej zmluvy nepreukázaná. Z uvedeného vyplýva, že z vykonaného dokazovania súd nemal preukázané, či skutočne dlží žalovaný zo záväzkového vzťahu žalobcom uplatnené peňažné plnenie, pretože žalobca neuniesol dôkazné bremeno o výške plnenia a z ním predloženého dôkazu - výpisu z účtu sa nedalo oddeliť to, čo predstavuje ešte nárokovateľnú istinu či iné zákonom dovolené plnenia a čo už plnenia nedovolené, pretože dodávateľ najprv odpočítaval zo splátok zaplatených odporcom príslušenstvo pohľadávky / úroky, úroky z omeškania podľa § 121 ods. 3 OZ/ a poplatky, hoci ak by sa riadil ustanovením § 566 ods. 2 OZ nedovolený stav by nenastal. Nárok žalobcu za zisteného stavu je preto nepreskúmateľný a keďže nebolo preukázané v konaní, po akú výšku je dôvodné priznať istinu, z ktorej patrí úrok zo zmluvného vzťahu úverovej zmluvy a nebolo ustálené, aká čiastka na istine či úroku navrhovateľovi oprávnené patrí, nebolo možné priznať ani úrok z omeškania ako ďalšie príslušenstvo pohľadávky, čo bol hlavný dôvod, pre ktorý súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 OSP, a žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech, nepriznal náhradu trov konania, nakoľko žalovaný sa práva na ne výslovne vzdal.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle § 220 OSP zmenil tak, že vyhovie žalobe v plnom rozsahu, resp. alternatívne v zmysle § 221 ods. 1 a 3 OSP rozsudok zruší a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako odvolacie dôvody uviedol nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočne zistený skutkový stav. Nesúhlasil so zamietnutím žaloby, nakoľko preukázateľne medzi právnym predchodcom žalobcu Slovenskou sporiteľňou a.s. a žalovaným bola uzatvorená zmluva o splátkovom úvere, na základe

ktorej bol žalovanému poskytnutý úver. Žalobca predložil aj platobnú históriu, z ktorej je zrejmy prehľad transakcií ako je úhrada jednotlivých splátok a výpočet úrokov. Tiež upozornil na znenie § 52 ods. 1 OZ účinného do 31.12.2007 (teda účinného v čase uzatvorenia zmluvy), podľa ktorého sa ustanovenia § 52 až 54 OZ vzťahovali len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v 8. časti OZ, ako aj na zmluvu podľa § 55 OZ. Zmluva o úvere bola upravená len v Obchodnom zákonníku. Z toho odvodil, že zmluvu o úvere uzavretú pred 01.01.2008, z ktorej dlžník je spotrebiteľom, nie je možné posudzovať podľa ustanovení § 52 až 54 OZ. Žalobca nepochybne eviduje nesplatený záväzok žalovaného, nakoľko žalovaný zaplatil žalobcovi (resp. jeho právnomu predchodcovi) len sumu 1.326 Sk (44,02 eura). Ďalej poukázal na znenie ust. § 110 ods. 1 a § 558 Občianskeho zákonníka, ako i na obsah dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní dlhu uzavretej medzi účastníkmi. Upozornil na to, že v danom prípade došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu, pričom aby nastali právne účinky spojené s uznaním podľa § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka, teda k začatiu plynutia novej 10-ročnej premlčacej lehoty, zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka, čo potvrdzujú aj odlišné právne dôsledky, ktoré s nimi zákon spája. Uznanie premlčaného práva nie je z hľadiska účinkov spojených s § 110 ods. 1 OZ viazané na vedomosť dlžníka, že uznal premlčané právo. K prerušeniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a začatiu novej 10-ročnej premlčacej doby dochádza bez ohľadu na to, či dlžník v čase uznania o premlčaní dlhu vedel alebo nie. Na rozdiel od toho § 558 Občianskeho zákonníka spája vedomosť toho, kto uznal premlčaný dlh o jeho premlčaní so vznikom vyvrátenej domnienky, že dlh v čase uznania trval a ust. § 110 OZ nepodmieňuje samotné uznanie dlhu a jeho účinky s nutnosťou vedomosti toho, kto dlh uznal, o jeho premlčaní a jeho následkoch. Keďže v danom prípade v predmetnej dohode žalovaný potvrdil vedomosť o premlčaní dlhu, nastali účinky ust. § 558 Občianskeho zákonníka a to, že záväzok uznaný žalovaným čo do dôvodu a výšky v čase uznania trval. Odvolateľ zdôraznil, že právny účinok spojený s uznaním práva, ktorý predpokladá § 110 ods. 1 veta druhá OZ, teda prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej lehoty a začiatok plynutia novej 10-ročnej premlčacej lehoty, v takomto prípade nastupuje a žalovaný sa nemôže brániť námietkou premlčania. Predmetná forma dohody medzi veriteľom a dlžníkom nie je vôbec ničím neobvyklým a vôbec už nie je možné ju hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku zo strany veriteľa. Vôbec nie je zrejme ako súd dospel k takémuto záveru. Žalobca mal možnosť v tom čase sa domáhať zaplata pohľadávky na súde, čím by sa značne navýšila a žalovaný by ju musel pravdepodobne uhradiť naraz. Žalovaný sa ale rozhodol dohodu podpísať a uhrádzať pohľadávku v splátkach, z čoho nesporne vyplýva, že si svoje postavenie v čase podpisu dohody nijako nezhoršil. Zdôraznil, že konanie žalovaného nemožno považovať za morálne a čestné a preto nemožno súhlasiť s tým, aby takému konaniu bola zo strany súdu poskytnutá ochrana. Dohodou došlo k zmene obsahu záväzku zmluvných strán, ktorá spočívala v tom, že žalovanému bolo umožnené splácať záväzok v splátkach, pričom v zmluve žalobca ako postupník nemal postavenie dodávateľa, a preto sa na dohodu nevzťahujú ustanovenia o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len OSP), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201, 204 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 OSP), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal vec postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa nie je vecne správny. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z.).

Súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na závere, že predmetná zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na ktorú možno aplikovať len ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch a ustanovenia Občianskeho zákonníka. Nejde o absolútny obchodnoprávny vzťah, nakoľko účastníkom vzťahu je spotrebiteľ. Preto dohoda o voľbe režimu Obchodného zákonníka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, rovnako ako ďalšie zmluvné podmienky uvedené vo výroku. Nakoľko žalobca nedokázal na žiadosť súdu špecifikovať, čoho sa vlastne voči žalovanému domáha, resp. čo tvorí ním uplatnený nárok, súd žalobu zamietol v celom rozsahu z dôvodu neunesenia dôkazného bremena.

Odvolaací súd sa nestotožnil už v základoch s argumentáciou súdu prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku. Súd prvého stupňa v danej veci nesprávne vylúčil aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka.

Pre úplnosť odvolaací súd musí k odvolaniu žalobcu uviesť, že predmetná zmluva je bez akýchkoľvek pochybností spotrebiteľskou zmluvou. Právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver v rámci vykonávania svojej obchodnej činnosti a žalovaný túto finančnú službu prijal ako spotrebiteľ. I keď zákon č. 150/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (nadobudol účinnosť 1. apríla 2004, teda pred uzatvorením úverovej zmluvy) neoznačuje zmluvy uzatvorené podľa iných zákonov za spotrebiteľské, bolo potrebné vziať na zreteľ, že uvedená právna úprava nemá taxatívny charakter, a preto bola v danej veci po zohľadnení všetkých ostatných kritérií súdom aplikovaná správne. K takémuto názoru dospel aj Najvyšší súd SR v obdobnom prípade v uznesení zo dňa 05.02.2013 sp. zn. 3 Cdo 157/2012.

Pri výklade tejto občianskoprávnej úpravy je tiež potrebné rešpektovať skutočnosť, že táto úprava je implementáciou smerníc Európskych spoločenských zákonov. Zákomom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prebratá smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenských zákonov L 095, 21/4/1993, str. 29-34). Túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Podľa čl. 1 ods. 1 smernice účelom tejto smernice je aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov, ktoré sa týkajú nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom. Predmetná smernica definuje teda spotrebiteľskú zmluvu ako zmluvu uzatvorenú medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, a takto je potrebné vykladať aj predmetné ustanovenie § 52 OZ účinné do 31.12.2007.

Po zhrnutí všetkých týchto skutočností možno dospieť len k tomu záveru, že predmetná zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, na ktorú je nevyhnutné použiť ustanovenia § 53 až 54 OZ účinné v čase uzatvorenia zmluvy.

Z charakteru predmetnej zmluvy o úvere vyplýva, že ide o zmluvu uzavretú síce ako spotrebiteľskú, avšak netreba opomíňať, že jej základným charakterom je charakter absolútneho obchodného záväzkového vzťahu podľa ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka. Absolútnym obchodnoprávnym vzťahom zákon, ako aj právna teória, má na mysli záväzkový vzťah, ktorý je upravený len Obchodným zákonníkom a teda bez ohľadu na povahu subjektov sa spravuje Obchodným zákonníkom. Vo vzťahu k takejto zmluve o úvere prirodzene platí aj zákonná úprava ochrany spotrebiteľských úverov zákonom č. 258/2001 Z.z., tento zákon však nie je možné vykladať tak, že akýkoľvek úver uzavretý medzi dodávateľom a spotrebiteľom je výlučne úverom uzavretým podľa tohto zákona. Na takúto zmluvu o úvere sa budú vždy aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, avšak v spojitosti s ustanoveniami § 52 až 54 OZ a zákona o spotrebiteľských úveroch.

Súd prvého stupňa sa nesprávne domnieva, že spotrebiteľský úver je samostatný zmluvný typ upravený v zákone o spotrebiteľských úveroch. Naopak, ide o akýsi osobitný „subtyp“, ktorého kauzou je dočasné poskytnutie finančných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu (pôžička, úver, nájom), na úpravu ktorého sa majú použiť popri kogentnej či dispozitívnej zákonnej úprave jednotlivých zmluvných typov aj ďalšie kogentné právne normy, ktoré sú vymedzené v ZSÚ (lex specialis). Rovnako je nesprávny záver, že na spotrebiteľskú zmluvu sa uplatňuje výlučná pôsobnosť Občianskeho zákonníka. Pri aplikácii právnych noriem na zmluvu o úvere uzatvorenú so spotrebiteľom sa vychádza z nasledujúcej hierarchie právnych predpisov: ako základný predpis pre riešenie otázok záväzkového práva je potrebné aplikovať v súlade s § 261 ods. 3 písm. d) ObZ tretiu časť ObZ (tento záver je rozhodujúci pri posudzovaní premlčania, úrokov z omeškania, uznania záväzku a ďalších inštitútov upravených dvojkoľajne v oboch kódexoch a pod.). Úpravu zmluvného typu v § 497 a nasl. ObZ je potrebné doplniť o derogujúce a dopĺňajúce ustanovenia ZSÚ. OZ ako lex generalis v zmysle § 1 ods. 2 ObZ je potrebné aplikovať na riešenie otázok neupravených v ObZ. Do tejto kategórie noriem je nutné v zmysle OZ a ZOS okrem iného zaradiť aj ustanovenia na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách (§§ 52 až 53 OZ).

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Z ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyslovne vyplýva, že nemôžu byť v neprospech spotrebiteľa upravené zmluvné podmienky. Zmluvnou podmienkou nemožno rozumieť zákonnú úpravu obsiahnutú v Obchodnom zákonníku. Súdu neprináleží posudzovať, ktorá zákonná úprava je pre toho ktorého účastníka výhodnejšia, pokiaľ zákon vyslovne uvádza, že to, čo je potrebné medzi účastníkmi posudzovať, je charakter ich zmluvných dojednaní, t.j. to čo si strany medzi sebou zmluvou upravili z pohľadu súladu alebo nesúladu s kogentnými ustanoveniami príslušného zákona. Súd musí vyriešiť jednoznačne, ktorý právny režim sa má na určitý vzťah vzťahovať, a po zistení príslušného právneho režimu precízne aplikovať právnu úpravu v ňom obsiahnutú.

Pokiaľ teda účastníci uzavreli platnú zmluvu o úvere (aj pri účasti spotrebiteľa ako účastníka takejto zmluvy) podľa ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, je potrebné dôjsť k právnomu záveru, že na ich zmluvný vzťah sa bude aplikovať režim Obchodného zákonníka.

Vzhľadom na túto skutočnosť, zmluvnú podmienku uvedenú v článku V., bod 4 Základných podmienkach Zmluvy o splátkovom úvere veriteľa Slovenská sporiteľňa a.s. o dohode zmluvných strán, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, nie je možné považovať za neprijateľnú a teda neplatnú, nakoľko je len opätovným dohodnutím pravidla, ktoré je zákonom stanovené kogentne a teda zmluvné strany sa od neho nemôžu odchyliť.

Ostatné zmluvné podmienky súdom prvého stupňa vyhlásené za neplatné odvolací súd neposudzoval, nakoľko je potrebné, aby súd prvého stupňa tieto opätovne posúdil podľa príslušných zákonných ustanovení.

Podľa § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka ak niekto písomne uzná svoj určitý záväzok, predpokladá sa, že v uznanom rozsahu tento záväzok trvá v čase uznania. Tieto účinky nastávajú aj v prípade, keď pohľadávka veriteľa bola v čase uznania už premlčaná.

Uznanie záväzku (dlhu) je upravené v Občianskom zákonníku (§ 558) aj v Obchodnom zákonníku (§ 323) ako zabezpečovací inštitút v tom zmysle, že zlepšuje procesné postavenie veriteľa tým, že mu uľahčuje vymôcť splnenie svojej pohľadávky (existencia záväzku sa v čase uznania predpokladá, pri súdnom spore dôkazné bremeno o neexistencii uznaného záväzku zaťažuje dlžníka, začiatok plynutia novej premlčacej lehoty). Právna úprava uznania záväzku v Obchodnom zákonníku je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku ucelená, a preto sa právna úprava uznania dlhu v Občianskom zákonníku v obchodných vzťahoch nepoužije ani doplnkovo.

Pokiaľ teda účastníci uzavreli platnú zmluvu o úvere (aj pri účasti spotrebiteľa ako účastníka takejto zmluvy) podľa ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, je potrebné dôjsť k právnomu záveru, že na ich zmluvný vzťah sa bude aplikovať režim Obchodného zákonníka aj v otázke uznania záväzku.

Ak by aj súd posúdil, že zmluvné dojednanie uznania záväzku je v neprospech spotrebiteľa, musí sa uznanie záväzku spravovať zákonnou právnou úpravou uvedenou v Obchodnom zákonníku, nakoľko predmetný záväzkový vzťah je absolútnym obchodom.

Ustanovenie § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka výslovne stanovuje (na rozdiel od Občianskeho zákonníka), že účinky uznania nastávajú bez ohľadu na to, či pohľadávka bola alebo nebola v čase uznania premlčaná. Preto je nesprávnym záver súdu prvého stupňa, že k účinnému uznaniu nemohlo dôjsť z dôvodu, že pohľadávka bola v čase trvania premlčaná a odporca o premlčaní nevedel.

Uznanie záväzku má za následok dva základné dôsledky. Predovšetkým je to vznik vyvrátiteľnej právnej domnienky o tom, že záväzok v čase uznania a v uznanom rozsahu trvá. Vzhľadom na vyvrátiteľnosť domnienky ("predpokladá sa"), dlžník má naďalej možnosť preukázať, že záväzok nevznikol, prípadne že v čase uznania už netrval. Dôkazné bremeno o tejto skutočnosti (tým, že dlžník uznal záväzok) prešlo na dlžníka. Vznik vyvrátiteľnej právnej domnienky zaväzuje aj súd pri hodnotení dôkazov, a to v tom

zmysle, že skutočnosť, pre ktorú je v zákone ustanovená domnienka, ktorá pripúšťa dôkaz opaku, má súd za preukázanú, pokiaľ v konaní nevyšiel najavo opak (§ 133 OSP). Druhým významným dôsledkom uznania záväzku je, že od okamihu uznania záväzku začne plynúť nová štvorročná premlčacia lehota.

Predmetná situácia je tiež dôkazom toho, že použitie Obchodného zákonníka je nie vždy pre spotrebiteľa nevýhodnejšie, pretože v tomto konkrétnom prípade pri použití Obchodného zákonníka od momentu uznania plynie nová štvorročná premlčacia lehota, avšak pri použití Občianskeho zákonníka od momentu uznania plynie nová desaťročná premlčacia lehota.

Odvolací súd sa tiež nestotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že za daných okolností, keď žalobca napriek výzve súdu svoj nárok nešpecifikoval, súdu nezostávalo iné ako žalobu zamietnuť. Z výpisu z úverového účtu je zrejmé, koľko splátok žalovaný zamietol, preto súd mohol veľmi jednoduchým spôsobom vypočítať dlžnú istinu - od výšky úveru odčítať výšku zaplatených splátok. Čo sa týka výšky úrokov, poplatkov a úrokov z omeškania, tie súd bez súčinnosti žalobcu nemá ako správne vyčíslieť.

Keďže s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil všetky vyššie uvedené ustanovenia dotknutých právnych noriem, pričom nadväzne zároveň nedostatočne zistil skutkový stav, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec v zrušenom rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žiada sa dodať, že s poukazom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k iným právnym záverom, musel napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, aby tým učinil zadosť princípu dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania a neznemožnil účastníkom realizáciu ich procesných práv, keďže by im odoprel možnosť odvolacieho prieskumu nových, z pohľadu doterajších záverov súdu prvého stupňa dosiaľ bezvýznamných skutočností, čím by účastníkom odňal možnosť konať pred súdom.

Súd prvého stupňa nárok žalobcu prejednal na pojednávaní za prítomnosti žalovaného(13.3.2013), avšak opomenul aplikáciu ust. § 118 ods. 2 OSP, pričom takýto nesprávny postup súdu určený zákonom sa prejavil v priebehu konania a následne pri rozhodovaní veci o uplatnenom nároku tým, že účastníkom bola odňatá možnosť zaujať postoj k úvahám súdu, navrhnuť relevantné dôkazy a konať tak, aby boli zachované základné princípy korektného procesu.

Povinnosťou prvostupňového súdu, nakoľko je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP), bude opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, prípadne doplniť potrebné dokazovanie a následne vo veci znova rozhodnúť. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP).

#### **Poučenie:**

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.